

Trage wegen- wandeling / fietstocht, via geschiedkundig belangrijk erfgoed in Blaasveld - september 2020

_ Dirk Cortebeeck _

Inleiding

Deze derde wandeling / fietstocht is een nieuw traject waarbij ook enkele wegen van de vorige trage wegenwandelingen werden opgenomen (deze kan je downloaden via www.bezoekwillebroek.be)

Trage wegen krijgen steeds meer aandacht. Sinds begin van dit jaar werden er reeds 5 van deze buurtwegen in onze gemeente aangeduid met een officiële naamplaat.

De wandeling gaat via een aantal erfgoedsites in Blaasveld en is dus een ideale uitstap op Open Monumentendag.

Het belang en behoud van veilige en alternatieve (trage) wegen wordt duidelijker, naarmate we zoveel mogelijk autoverkeersvrije wegen en paden betreden .

Vertrokken met een planning via de kaarten uit *De atlas der buurtwegen (1843-45)* en vergeleken met de huidige kaarten heb ik een mooie route kunnen uitstippelen . Hopelijk geeft ook deze route inspiratie voor wandelaars , fietsers , mobiele personen met beperkingen , enz. Daar waar het moeilijker is voor rolstoelgebruikers en mensen met kinderwagen , wordt er een alternatief beschreven .

In de atlas worden Franstalige benamingen gebruikt voor een pad en weg , nl. sentier en chemin . Vermoedelijk bedoelde men het verschil in belangrijkheid en gebruik .

Om de wandeling kleurrijker te maken werd er ook enige historische achtergrond geschetst daar Blaasveld enkele zeer waardevolle historische schatten rijk is .

De *atlas der buurtwegen* is op zich al een belangrijk erfgoed welke nu nog steeds actueel is .

Deze wandel / fietstocht is ongeveer 10 km. Er is een ingekorte lus mogelijk waardoor je later de andere lus kan ontdekken .

De startplaats is de parking van Okay te Blaasveld langs de Mechelsesteenweg .

's Zondags is die vrij . Door werken is er een mogelijke beperking op die parking . Dan kan je best langs de Mechelsesteenweg parkeren .

Met de auto is deze best bereikbaar via de hoofdweg N16 en / of de ring rond Blaasveld en Willebroek , zodat de plaatselijke dorpskernen niet te veel belast worden . Op de parking van Okay mag 's zondags geparkeerd worden met dank aan Okay . Ook fietsen kunnen hier geplaatst worden .

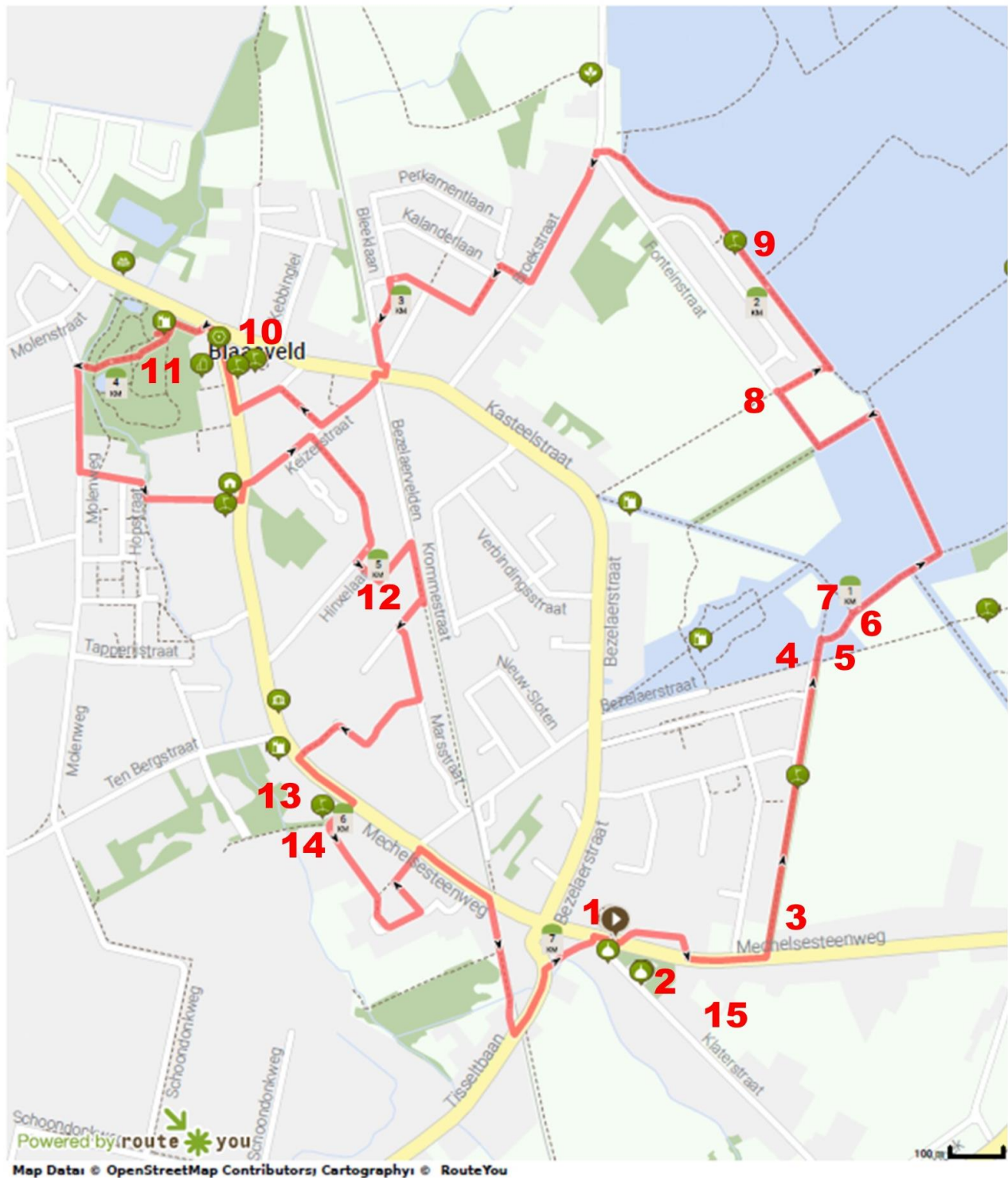
Hou rekening met de Covid 19 maatregelen . Enkel met eigen bubbel en / of individueel kan deze wandeling / fietstocht een veilig verloop hebben . Het gebruik van de maskers is ondertussen al goed ingeburgerd . Dus blijven we dat handhaven waar nodig . Tijdens de wandeling / fietstocht of een bezoek aan een gebouw hou je best de afstand zoals wettelijk vooropgesteld .

Trage wegenwandeling via geschiedkundig belangrijk erfgoed in Blaasveld . 2020

Startplaats: parking Okay, Mechelsesteenweg Blaasveld

Dankzij Okay kan hier ook op zondag geparkeerd worden. Fietsen kunnen hier ook gestald worden.

Deze wandeling is niet overal gemakkelijk begaanbaar voor rolstoelgebruikers en mensen met kinderwagens. Er wordt een alternatief beschreven.

ROUTE

- We stappen /fietsen vanaf de parking naar links , het Elleboogstraatje in.
- Aan de overkant zien we de Whiskystokerij en De Molenberg
- We komen terug op de Mechelsesteenweg en blijven langs de weide waarna we de Molendreef , buurtweg nr. 38 links inslaan .
De Molendreef is één van de eerste dreven in een heel netwerk dat ontstond rond het kasteel 't Hoff van Blaesvelt. Het prachtige slot werd doorheen de tijd herleid tot een jachthuis en nog later tot een villa.
- We stappen / fietsen tot aan de Kapel van St. Franciscus Xaverius .(beschermd erfgoed) .
- We volgen de dreef. Het eerstvolgende gebouw, links is de voormalige hoeve van het kasteel, nu gerestaureerd.
- Even verder rechts zie je de Romboutsdreef, Sentier nr. 40 .Deze was de toegangsweg naar het kasteel .
- We volgen de dalende weg tot aan het eerstvolgende kruispunt (maar is moeilijker toegankelijk)
- We passeren de Romboutsdreef , sentier nr. 40 .
- We gaan links op de kruising en volgen de gracht .
- Het volgende pad links , sentier nr. 34 , leidt ons naar een volgend monument . (Dit pad is moeilijker vr. rolstoelgebruikers . Best hier doorgaan tot aan het breder pad en verder rechtdoor . De andere wandelaars kunnen even een ommetje maken) .
- Enkele meters voorbij de muur in het park van het kasteel van Blaesveld, merk je De tamme kastanjelaar (beschermd monument)
- Het padje , sentier nr. 31 dat dwarst op deze dreef is het verlengde van De Fonteinstraat .
- Aan die straat stappen / fietsen we naar rechts , afdalend , en terug links . Hier komen we aan het kapelletje van de 14-bunders
- Dit pad blijven we volgen tot aan de parking en Broekstraat waar we oversteken en naar links gaan
- We stappen / fietsen het grindpad rechts in tussen de huizen met nr . 69 en 67 , nog een deel van sentier nr. 14 . Deze weg was ooit een verbinding naar de Kebbinglei , toen sentier nr. 13
- Even verder gaan we naar links en gaan verder rechts in de Papyruslaan en voorbij de J.Neutjensstraat en verder links op het voetpad dat achter de woningen loopt en in de richting van de spoorwegovergang .
- We gaan de spoorweg over, richting centrum en steken de Dorpsstraat over via het zebrapad .

* Indien je wenst om de wandeling in te korten kan je het straatje naast de spoorweg verder volgen tot aan de Venusstraat en naar rechts en via de Mechelsesteenweg. naar links kom je aan het eindpunt .
- In de Keizerstraat gaan we tot halverwege en gaan naar rechts de buurtweg nr.27 in .

- We steken de straat over van het Wouters Lefebvreplein en kunnen ofwel door het kerkhof gaan of rond het kerkhof en de kerk en komen uit aan de ingang van de kerk .
- Het dorpscentrum van Blaasveld heeft een rijk verleden en een aantal monumentale gebouwen zoals de St.Amanduskerk, het oud gemeentehuis en de pastorie
- Via het zebrapad recht tegenover de kerk gaan we naar rechts en volgen de Mechelsesteenweg richting Willebroek . Aan het verharde pad gaan we naar links naar het mooie gerestaureerde Bel Air . Links naast dit gebouw volg je het parkpad en gaan naar rechts .
- Verder stappen we richting het brugje , over de zwarte beek, een natuurlijke grens tussen Willebroek en Blaasveld. Even verder links van dit pad is er een bunker en een voormalige ijskelder die nu als vleermuizenschuilplaatsen dienst doen.
- Eens over de brug gaan we naar links , even op de Molenweg en dan naar links de Zwarte Beekstraat in.
- We stappen / fietsen over het brugje van De zwarte beek en in de Driesblokstraat , een van de belangrijke trage wegenwandelpaden en verbindingsweg en stappen / fietsen tot aan de Mechelsesteenweg.
- Hier gaan we over het zebrapad, en stappen eventjes naar links om dan via de Keizerstraat naar rechts te stappen / fietsen tot aan het voormalige kerkwegje " buurtweg nr. 27 " naar rechts . (Rolstoelgebruikers volgen beter de Mechelsesteenweg tot aan het museum van H. De Cuyper. (Fietsers kunnen ook tot aan het eind van de Keizerstraat rijden , en onmiddellijk rechts naast de spoorweg tot aan de eerste afslag naar rechts waar je via de nieuwe verkaveling naar het museum kan) .
- Kerkwegen waren destijds een kortere weg naar en van het centrum . We volgen dit padje tot we op een asfaltweg komen , Hinxelaar genoemd .
- Bij de splitsing gaan we naar links , Bezelaervelden genoemd , en even verderop gaan we rechts door de nieuwe verkaveling naar het witte huis . Daar is een doorgang en stap je rechts achter het huis waar het museum van kunstenaar Herman De Cuyper is gevestigd .
- Via de doorgang onder de nieuwe appartementenaanbouw kom je op de Mechelsesteenweg.
- We stappen even naar rechts en via de fietsoversteek maken we de oversteek en gaan verder links en steken de Hof ten Berglaan over tot aan 't Kasteeltje en dancing Willy's Moustache
- We volgen verder de Mechelsesteenweg en stappen /fietsen rechts voor de spoorweg op het asfaltpad wat overgaat in een aarden weg .Dit is niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers . Deze volgen best verder de Mechelsesteenweg tot aan De Molenberg . Het eindpunt .
- Aan de spoorwegovergang stappen we naar links .
- We nemen het asfaltbaantje naar rechts , dit is een deel van Krekelenberg , (de overkant van de beek is Mechels grondgebied) en komen terug uit aan De Molenberg .

Uitgebreide routebeschrijving

We stappen / fietsen vanaf de parking Okay naar de Mechelsesteenweg naar links , en terug links het Elleboogstraatje in .

1 . Blaasveld is steeds een doorgangszone geweest voor doortrekkende pendelaars .

De Mechelsesteenweg (N16) is een historisch belangrijke verbindingsweg en was mogelijk een heirbaan, een *diverticulum*, en later een handelsweg van "Mecchele naar Termonde" . Er is reeds een vermelding van een nederzetting in de achtste eeuw .

De zone tussen de Mechelsesteenweg en de Elleboogstraat was ooit een *galgenberg* . Blaasveld kreeg reeds zeer vroeg in de geschiedenis de rechten van een *hoge heerlijkheid*, dankzij de invloed van de adellijken , de leenheren, die door hun ridderschap en hun politieke strategie deze belangrijke site hebben kunnen verwerven. Dit gaat over het voogdijgebied van *De Berthouts* , later *De heren van Grimbergen*, ridder *Sigerius de Blaersvelt* , ridder *Pipenpoy* enz. .

Die rechten waren toen al op gelijke hoogte met die van *De Berthouts* . En hierbij hoorde ook de galgenberg wegens het recht op rechtspraak . Maar met enige gerustheid / zekerheid kunnen we stellen dat er volgens de archieven geen opknooping is uitgevoerd.

2 . Aan de overkant zien we het domein van De Molenberg .

Dit is ondertussen al goed gekend omwille van de whiskybrouwerij die hier werd opgestart onder het beleid van Charles Leclef, een nazaat uit de brouwers- en molenaarsfamilie Van Breedam , vooral bekend van de brouwerij *Het Anker* te Mechelen (o.a. Gouden Carolus) . Op de berg achteraan het domein stond de vroegere molen, nu blijft er nog slechts een heuveltje van over. In 1656 werd het windrecht verkregen . De eerste molenaar was Camiel Van Breedam .

De verdere geschiedenis van dit domein en prachtig gerestaureerd erfgoed, kan je ontdekken via de rondleidingen (reserveren kan via de site van Brouwerij Het Anker).

Langsheen de Mechelsesteenweg plant men op deze site een nieuw gebouw waardoor het mooie zicht zal verstopt worden .

**We komen terug op de Mechelse Steenweg en blijven langs de weide gaan, richting Mechelen, waarna we links de Molendreef , buurtweg nr. 38 inslaan .
Onderweg links zien we speeltuin 't Moleken .**

3 . Deze Molendreef is een van de eerste van een drevennetwerk ,

Deze dreven zijn ontstaan naarmate het kasteel , 't *Hoff van Blaesvelt* , uitgroeide tot een strategisch gelegen, prachtig slot en later tot het ontstaan heeft geleid van de *baronie Blaesvelt* . Het slot werd nog herleid tot een jachthuis en nog later tot een villa . Ook bij de kapel, bij het verdere verloop van de wandeling / fietstocht , verneem je daar meer over . De Molendreef is eigendom van de gemeente Willebroek , nadat zij deze hebben aangekocht om de mogelijkheid te creëren tot het bouwen van enkele sociale woningen
Deze trage weg is voor vele wandelaars en fietsers een zeer belangrijk en vooral veilig alternatief, dat verbinding geeft richting dorp , Broekstraat , Heffen en Heindonk .

4 . We komen aan een kruispunt . Sentier nr. 35 .

Links voorbij de betonnen paaltjes ligt de historische *Venusgang* . Een belangrijke trage verbindingsweg .

Dit zou geen officieel wandelpad zijn maar is toch een veel gebruikte verbindingsweg. Recent werden hier een aantal bomen gekapt. De overgedreven boomstronken zijn echter gevaarlijk voor de passanten, dus pas hier zeker op. Het pad is zeker historisch en is zelfs verbonden aan

een prachtige legende van ridder *Sigerius en jonkvrouwe Engelberna* . Hier blijft een sfeer van oneindige liefde zweven .

Waar nu een nieuw bos ontstaat , aangeplant door scholieren , moesten honderdjarige oude eiken verdwijnen. Dit prachtig en uniek bos werd te gevaarlijk door de droogtefasen , ten gevolge van de klimaatsituatie (vallende bomen en takken) .

Rechts op dit kruispunt zien we het verdwenen verlengstuk van sentier nr. 35., verdwenen door bebossing en onwettige afpaling van een weide .

ANB (Natuur en Bos) heeft nog een poging gedaan om een stuk open te maken . Doch de aansluiting dient door de gemeente en / of eigenaars onderhouden te worden .

We gaan verder rechtdoor en komen in de regio die door ANB beheerd wordt . Het *Blaasvelds Broek* .

5 . We komen uit op een brede dreef , de Kasteeldreef , en gaan verder naar rechts .

Deze drevenstructuur wordt door Erfgoed Vlaanderen als landschappelijk element benoemd . Vanuit de basis , het voormalige kasteel , werden deze dreven in een *eendenpatroon* aangelegd . Bemerkt , langs de voormalige slotgracht , de grillige vormen van de eeuwenoude beukenhaag waar heel wat *blazende-veld-trollen* zich schuilhouden . (zoek de link met Blaasveld) . Tracht een van die trollen te vinden . Ze kunnen lang blijven stil staan , maar als je goed kijkt merk je toch een oog of een arm die beweegt !

De slotgracht die daar loopt werd pas in 1722 aangelegd . Van de oorspronkelijke slotgracht , blijft echter nog slechts een deel over dat behoort bij het huidige privé domein .

We volgen deze dreef tot aan de *Kapel van St. Franciscus Xaverius* .

6 . St. Franciscus Xaverius kapel .

Op het infoplaatje aan de metalen poort vind je enige informatie en historiek . Deze kapel vertegenwoordigt een stuk van de zeer rijke historiek van Blaasveld . Dit is ook een van 3 beschermde erfgoedmonumenten van Blaasveld . Zie het herkenningsplaatje op de binnenmuur .

Hier rust nog de geest van wat ooit de basis betekende van Blaasveld .

De 14de-eeuwse altaarsteen die hier werd bewaard , maar oorspronkelijk uit de slotkapel kwam , is één van de oudste relieken van de streek en wordt nu gekoesterd in de kerk van Blaasveld .

Onlangs werd er nog een mooie gift gedaan, een voormalige communiebank , in gotische stijl , met prachtige symbolieken . Hopelijk kan dit mee geïntegreerd worden in een renovatieplan van de kapel waarvoor sponsors gezocht worden . De kapel werd nog niet ontwijd . Indien de steen kan teruggebracht worden in een veilige en aangepaste kapel , kunnen er kleine vieringen doorgaan . Maar ook b.v.b. muziekconcertjes zouden zeker geapprecieerd worden .

De zitbank bezorgt wat rust voor de voorbijkomende bezoekers . Op het plaatje vindt je de herkomst .

Eigenlijk lag de *Rupelzee* aan de basis van Het Broek en de eerste motte . Vandaar is er een Middeleeuws kasteel ontstaan van waaruit de baronie Blaasveld een volwaardige parochie is geworden .

Doch Blaasveld lag ook mee op de strategische kaart waarbij er, na een veldslag tussen de Geuzen en Spanjaarden , de boerenkrijg , de oorlogen , doorweven met overstromingen , de pest en miserie , toch steeds terug hoop was om ons dorp een toekomst te geven .

Anderzijds heeft de adel ons dorp op de kaart gezet en gelukkig nog heel wat schatten nagelaten . Maar we mogen niet vergeten dat de onderdanen het *kanonnenvlees* waren van hun hoogmoed en machtsdrang . En daar wordt amper iets van beschreven in de geschiedenisboeken of archieven .

Er wordt wel beschreven dat de adellijkste en meest vooraanstaande personaliteiten , die onder militair en politiek opzicht , *Baanderheren van Blaasveld en ridders van Het Gulden Vlies* , in het *landelijk bestuur* een zeer voorname plaats bekleedden , in de hoogconjunctuur van de middeleeuwen .

Namen als Berthout , de Blaersvelt , Pipenpoy , De Prant , d' Ongnys , De Montmorency , De Lalaing hebben '*t Hof van Blaesvelt* kleur hebben gegeven .

7. We volgen verder deze dreef .

Het eerstvolgende gebouw , links , is een voormalige , nu gerestaureerde hoeve . Opmerkelijk is de eclectische stijl . Deze was oorspronkelijk ontstaan uit lemen hutten met rieten daken , tot wat het nu is geworden . Ooit is er zelfs een tiendenschuur geweest .

Verderop zien we vanuit deze dreef , door het traliewerk , een villa staan . Deze werd gebouwd nadat het jachthof , het laatste deel van het voormalige kasteel , onrechtmatig met de grond werd gelijkgemaakt . Op die plaats stond ooit een prachtig slot met een grote slotkapel .

Even verder merk je een ruïne , die de huidige eigenares onbeheerd laat , op gevaar van schade en veiligheid t.o.v. de voorbijgangers .

Even verder rechts zie je de Romboutsdreef . Sentier nr. 40 .

Deze was de toegangsweg naar het kasteel . Hier stond ooit een poortgebouw (barbecane) waarlangs deze weg naar een brug over de slotgracht liep . Via een valbrug was er een verbinding naar het immense slot .

We volgen de dalende weg tot aan het eerstvolgende kruispunt (maar is moeilijker toegankelijk) , welke ons leidt naar de grens van wat ooit de Rupelzee was.

Deze ontstond in de tijdsfase van subatlanticum (duurde van 9220 tot 5660 voor C.) en subboreaal (duurde van 5660 tot 2400 voor C.) waar kleiafzetting en vorming van valleien met rivierzeeën bepalend werden .

Verder aan de rechtse kant merk je een lager gelegen zompige zone en is een voorbeeld van het pré-historische overstromingsgebied .

Centraal , in dit domein , ligt *Het Scheyvaertshof* , een ontmoetingsplaats , waar de geschiedenis van *Het Broek* wordt voorgesteld en een beverpark werd aangelegd .

In de buurt worden dan ook bevers gespot , evenals een zeldzame otter , reeën , vossen , eekhoorns , vele vogelsoorten en insecten . Een oase in Willebroek .

We gaan links op deze kruising en volgen de voormalige slotgracht .

Aan de rechtse zijde merk je voormalige turfputten, nu vijvers . Door jarenlange afzetting van plantenresten werd er in de ondergrond methaanrijke turf gevormd . Deze turf werd in de 18de en begin 19de eeuw opgegraven , gedroogd en gebruikt voor huisbrandstof .

Toen later dit gebied privé-domein werd , heeft men de paden met het levensgevaarlijke eternitaafval bedekt . De actiegroep *Leefmilieu Rupelstreek* (ALR) heeft *Het Broek* kunnen openbaar maken . De bewandelbare paden werden afgedekt met matten en kiezelbedekking om asbestverspreiding tegen te gaan . Enkele zones zijn echter nog altijd niet toegankelijk .

8 . We stappen / fietsen naar het volgende omhooglopende pad links , sentier nr. 34 . (Dit pad is moeilijker voor rolstoelgebruikers . Je kan hier best rechtdoorgaan tot aan het bredere pad en verder rechtdoor) .

Je volgt dit pad langs de domeinmuur tot voorbij het smalle brugje . Daar kun je links even op het grasland en merk je *De tamme kastanjelaar* .

Deze dateert van ong. 1700 , en is beschermd erfgoed vanaf 1976 .

Gelieve het privé domein niet te betreden a.u.b.

Bij een recente meting werden volgende maten opgetekend : hoogte ong. 34m , omtrek 8m42 , kruinomtrek is ongeveer 45m , en hoort bij de dikste bomen van België . Deze is merkwaardig omwille van de opmerkelijk getorste stam . Een natuurmonument !

Nu volg je het smallere padje naar rechts , recht tegenover de muur en het brugje . Het padje , sentier nr. 31 , dat deze dreef kruist , is het verlengde van de Fonteinstraat .

Aan die straat bemerk je links , de grote grasvlakte . Een unieke en prachtige open vlakte die hopelijk niet ten onder zal gaan aan de bouwwoede .

Hier stappen / fietsen we naar rechts , afdalend , en terug links .

9 . We komen bij de kapel van de 14 bunders .

Hier werden al verschillende verhalen over geschreven . Ik heb een algemeen overzicht opgesteld in m'n beschrijving in de map *De legendes en verhalen* van m'n studie *Blaasveld , een historische schat* .

Er werd een mirakel toegeschreven aan O.-L.-Vrouw .

Het verhaal gaat als volgt : " Een beeld werd tijdens een gure winter, in 1650, gevonden in een klein vijvertje door Michaël van Breedam. Op die plaats was het water niet bevroren en daardoor ontstond de devotie .

Er groeide een bedevaartsoord waarbij werd gebeden voor genezing van oogkwalen , koorts en andere gunsten . Met koordjes , lintjes en stukjes stof werden de kwalen afgebonden aan o.a. het ijzeren poortje . Het fenomeen van het *miraculeuse water* wordt gevormd door een waterader , aangestuurd door de hoger gelegen Kebbingsen .

Hier blijft nog een devotie bestaan , zoals je dat kan zien aan de brandende kaarsjes . Ook dank zij de inzet van vrijwilligers blijft deze kapel een belangrijke waarde behouden .

Dit pad blijven we volgen tot aan de parking en Broekstraat die we oversteken en waar we naar links gaan .

We stappen / fietsen rechts het grindpad op , tussen de huizen met nr. 69 en 67 .

Deze buurtweg is nog een deel van sentier nr. 14 en was ooit een verbinding naar de Kebbinglei , toen sentier nr. 13 .

Aan het eind van deze grindweg gaan we naar links en volgen deze weg tot aan het einde en gaan verder rechts in de Papyruslaan en voorbij de Jan Neutjensstraat . Verder gaan we links op het voetpad , die achter de woningen loopt en gaan verder in de richting van de spoorwegovergang .

Een alternatief wandelpad is niet meer mogelijk omdat er geen landweg meer opengesteld is rond het voetbalveld en tussen de weiden , wat zeer jammer is en eigenlijk een goed alternatief zou zijn als trage weg .

We gaan de spoorweg over , richting centrum , en steken de Dorpsstraat over via het zebepad .

***Indien je wenst om de wandeling in te korten kan je het straatje Bezelaarvelden , naast de spoorweg verder volgen tot aan de Venusstraat , daar naar rechts en via de Mechelse Steenweg naar links en zo kom je ook terug aan het eindpunt op de parking van Okay Later kan je later de 2de lus opnemen .**

In de Keizerstraat gaan we tot halverwege , na het huisnr. 19 , naar rechts de buurtweg nr. 27 in .

We steken de straat van het Wouters Lefebvreplein over en kunnen ofwel dwars door het kerkhof stappen (niet fietsen wegens respect) of rond het kerkhof en de kerk om dan uit te komen aan de ingang van de kerk .

10 . Hier komen we aan een zeer mooi dorpscentrum met een rijke historische achtergrond .

Indien je de mogelijkheid hebt om even in de kerk te gaan kan je enkele kerkelijke erfgoedstukken bekijken . (De kerk is open van 10 tot 17u in zomertijd en 10 tot 16u in wintertijd, niet op zondagnamiddag en maandag en indien er een kerkelijke dienst is) . Uitzonderlijk open op monumentendag 13/09 (tot 17u) en tragewegenwandeldag 18/10 (tot 16u) .

In de 12de eeuw werd een eerste bedehuis (Godshuis) opgericht op de dorpsdries door *de Graaf Van Grimbergen , Wouter I Berthout* .

Ridder Sigerius I de Blaersvelt was de eerste leenheer die bij de belangrijke grens met *Mecchele* de eerste vesting bouwde . Later werd dit een prachtig slot met een slotkapel, Omwille van de ligging en verbinding *Heffene-Termonde* , maar voornamelijk ook uit de machtige invloed van de toenmalige eigenaar , zijnde *De Berthouts* , die een zeer belangrijke begrenzing t.o.v. 2 kerkelijke instellingen , nl. *de abdij van Cornelimunster* nabij Aken en *de Bisschoppen van Luik* , op de kaart zetten .

Die oorspronkelijke dorpsdries is nog enigszins terug te vinden in de huidige dorpskern . De driehoeksvormige straten rond de kerk .

In 1323 (in 2023 – 700 jaar geleden) wordt door *ridder Roelof Pipenpoy* een stuk grond aangekocht waarop een eerste kerk wordt gebouwd . Door zijn hoogwaardige relaties met de hoge adel kon hij deze uitzondering verkrijgen .

Deze kerk werd gewijd aan de patroonheiligen *St. Amandus* en opgedragen ter ere van *O.-L.-V.- Maria* en *het Heilig Kruis* .

De kerk heeft heel wat moeten doorstaan zoals, overstromingen , de vernieling door de Calvinisten , oorlogen, maar telkens herrees deze kerk opnieuw . De belangrijkste weldoeners waren *baron De Prant* en *barones Margaretha de Hornes* aan wie er twee uitzonderlijke mausolea werden opgericht bij het hoogkoor van de kerk . Toen werd *Blaasveld* ook een baronie .

Enkele belangrijke kerkelijke objecten zijn zeker een bezoek waard .

Het beeld van *De Geklede Christus* kan men bij een van de uniekste rekenen in Europa, en dit bracht ooit een ongekende verering teweeg . Adellijken , geestelijken , welstellenden en burgers waren lid van *Het broederschap van het gelukzalig Heilig Kruis* . Dit uitzonderlijke beeld prijkt in het prachtige zijaltaar langs de evangeliekant (links van het hoofdaltaar) Het prachtige zilveren reliekschrijn , geschonken door barones M. de Hornes , dateert van 1635 . De relikwie bevat nog één stukje van het H.Kruis .

Schilders uit De Vlaamse School werden opgedragen om het leven en lijden van Christus uit te beelden . Drie prachtige grote kunstwerken verrijken de kerkelijke waarde . Het schilderij van het hoofdaltaar *De Emmaüsgangers* zou kunnen gelinkt worden aan E. Smeyers, een befaamd Mechels schilder . De St.-Romboutskathedraal en de St.-Janskerk te Mechelen beschikken over belangrijke werken van hem .

Een befaamd restaurateur Dhr. Poels heeft alle schilderijen van deze kerk gerestaureerd . Hij heeft ook het schilderij van *Het laatste avondmaal* , in de abdij van Tongerlo gerestaureerd , wat ondertussen ook erkend is als een authentiek werk van Da Vinci .

De kruiswagschilderijen van kunstschilder Alleman werden in een specifieke omlijsting geïntegreerd in de zijbeuken . De schenkers worden vermeld op de koperen plaatjes .

De Obiits (de ruitvormige schilderijen) herdenken de milde schenkers aan de kerk . Vooral de familie Lefebvre wordt veel vernoemd . Het zijn prachtig geschilderde *zegels* . Gelukkig is ook het doopvont nog behouden . Dit is uit arduin gehouwen en dateert van 1543 en werd met een

statisch koperen deksel vervolledigd . Het staat nu op het hoogkoor.

Ook de uitzonderlijke en unieke 14de-eeuwse altaarsteen van de St.-Franciscus-Xaveriuskapel wordt in de kerk bewaard . Deze komt oorspronkelijk uit de slotkapel van het voormalige kasteel zoals eerder beschreven .

Bemerkt ook de prachtige gebrandschilderde glasramen die eveneens juweeltjes zijn . Na de totale vernieling tijdens de Grote Oorlog in 1914 , werden deze vernieuwd .

De familie Lefebvre , waarvan er enkele generaties burgemeester geweest zijn , hebben daar een grote bijdrage geleverd .

Enkele andere juweeltjes worden veilig gekoesterd , zoals schilderijen gelinkt aan de school van de *H. Van der Goes* en *Van Dijk* en ook hoogwaardige liturgische gebruiksvoorwerpen .

Door de zeer hoge geschiedkundige waarde en prachtige kerkelijke kunstobjecten moeten we hopen dat deze waardevolle schatten behouden worden en ter plaatse kunnen blijven .

Hopelijk kan dit ooit bij een *coronavrije Open Monumentendag* , en samen met de archieven getoond worden .

Door Erfgoed Vlaanderen worden volgende drie gebouwen in dit unieke dorpscentrum vermeld als bouwkundig relict :

Gemeentehuis . Stijl - Neoclassicisme .

Pastorij . Stijl - Neoclassicistisch getint .

Kerk . Stijl - Neogothiek . Datering ; 17de , 18de , en 19de eeuw .

De drie gebouwen werden in 1922 herbouwd na verwoesting in 1914 .

Enkele woningen in deze buurt werden, gelukkig , gerestaureerd door de eigenaars .

Bij de herbestemming van deze mooie en unieke dorpskern zou de gemeente een integrale vernieuwing kunnen implementeren met behoud van de voorgevels van het voormalige pastorie en het voormalige gemeentehuis . Een aantal jaren was dit zelfs de tijdelijke woonst van vzw De Meerpaal – een tehuis voor licht mentaal gehandicapten .

We trekken verder via het zebrapad tegenover de kerk en gaan we naar rechts en volgen De Mechelsesteenweg, richting Willebroek . Aan het eerste verharde pad gaan we naar links naar het mooie gerestaureerde Bel Air .

11. Domein van *Bel Air* .

Zeer opmerkelijk is dat dit vroeger *Schone lucht* werd genoemd .

Beschrijving door erfgoed Vlaanderen :

“ Laat-classicistisch kasteel van circa 1810 , verbouwd in 1865 . In 1973 aangekocht door de gemeente Willebroek en gerestaureerd en sinds 1975 ingericht als cultureel centrum , met omringend park .

Alleenstaand landhuis van oorspronkelijk drie + twee traveeën en twee bouwlagen onder leien mansardedak , verhoogde begane grond . Bepoetste en beschilderde lijstgevels met doorlopende kordons ; rondbogige (eerste bouwlaag) en rechthoekige (tweede bouwlaag) muuropeningen met persiennes . Voorgevel met centrale portiek op Dorische zuilen en bekronend balkon , hogere gebogen bekroning met radvenster . Westgevel met brede , gevelhoge driezijdige erker . Achteraan aangepast aanbouwsel . In het park , tegen de Molenweg : voormalige ijskelder “ .

Voor de ingang staat de buste van Jan Neutjens, een voormalig verzetsstrijder tijdens de oorlog 1940-1945. De buste is van de hand van z'n vriend kunstenaar Herman De Cuyper .

Links naast dit gebouw volg je het parkpad naar rechts .

Verder merk je het kunstwerk *Rekkamkeizum* van Nick Ervinck, een kunstwerk waarvan het ontwerp samen gemaakt werd met de muzikmak(k)ers Blaasveld, de jongeren van de fanfare Vrienden van 't Recht. Zoek uit van waar die naam komt . Een nieuwe visie op wat een muziekkiosk kan zijn .

Verder stappen we richting het brugje over De Zwarte Beek , rechts achter het kasteel .

Deze beek is steeds een natuurlijke grens geweest tussen de voormalige lenen Willebroek en Blaasveld .

Links van dit pad is er een bunker en een voormalige ijskelder die nu als vleermuizen-schuilplaatsen dienst doen .

Eens over de brug gaan we naar links en volgen het voetpad even langs de Molenweg en dan naar links in de Zwarte Beekstraat .

Aan het eind even naar rechts en stappen / fietsen we over het brugje van De Zwarte Beek in de Driesblokstraat . Een van de belangrijke trage wegenwandelpaden en een veilige verbindingsweg .

We stappen / fietsen tot aan de Mechelse Steenweg .

**** Rolstoelgebruikers volgen nu beter de Mechelse Steenweg naar rechts tot aan het museum van Herman De Cuyper (zie punt 12) .***

Via de doorgang tussen huisnr. 245-247 bereik je het museum links achteraan het domein maar het museum is tijdelijk niet toegankelijk wegens verbouwingswerken .

De wandelaars / fietsers gaan over het zebrapad en stappen / fietsen eventjes naar links om dan via de Keizerstraat naar rechts te stappen / fietsen tot aan het smalle kerkwegje , buurtweg nr. 27 , en gaan naar rechts . Opgelet voor de greppel !

Kerkwegen waren destijds een kortere weg naar en van het centrum .

****Fietsers kunnen ook tot aan het eind van de Keizerstraat rijden en onmiddellijk rechts naast de spoorweg tot aan de eerste afslag naar rechts . Even verder naar rechts en links via Hinxelaar .***

Je passeert de nieuwe verkaveling Bezelaerhof . Het witte huis was de woonst van Herman De Cuyper en wordt nu ingericht als museum van Herman De Cuyper (zie punt 12) .

De wandelaars volgen dit padje tot we op een asfaltweg komen , Hinxelaar genoemd .

(Bij de splitsing kan je even verder gaan en merk je een nieuwe verkaveling Bezelaerhof).

Maar we gaan via Hinxelaar richting Mechelsesteenweg.

12 . Het museum van kunstenaar Herman de Cuyper .

Momenteel is dit niet toegankelijk . Er zijn plannen om dit terug museumwaardig te maken . Via de website www.museumhermandecuyper.be krijg je een mooi overzicht en beschrijving . Er werd ook een fietsroute samengesteld die langs de talrijke beeldhouwwerken van deze kunstenaar gaan .

Een prachtige verzameling van sculpturen , tekeningen , en schilderijen , met o.a. animistische en intimistische thematiek .

We steken de Mechelsesteenweg over via het zebrapad en gaan verder links en steken de Hof ten Bergstraat over tot aan het huidige 't Kasteeltje , vroeger Kasteel Ten Berg genoemd .

13 . Kasteel Ten Berg .

Erfgoed Vlaanderen vermeld de volgende beschrijving:

"Oorspronkelijke hoeve , achterleen van de heerlijkheid Blaasveld , uitgebouwd tot speelhuis . Heden neotraditioneel kasteel , volgens gevelsteen naar ontwerp van C. Van den Bergh en opgericht in 1922 ter vervanging van een ouder gebouw dat verwoest werd in 1914 , Heden ingericht als restaurant – bistro . Het bijgebouw rechts is een handelszaak .

Baksteengebouw van twee bouwlagen onder een complexe leien bedaking , constructief en decoratief gebruik van arduin en breuksteen . Lijstgevels gemarkeerd door risalietvormende hogere trapgevels en hoektorens . Overwegend rechthoekige muuropeningen . Voorgevel met centraal risaliet en portiek met korfbogen op natuurstenen zuilen onder balkon met ijzeren leuningen .

Recente aanbouwsels achteraan . Voormalig , beschilderd bijgebouw (nr.300) met markante trapgeveltjes , arkeltorentjes en kantelen . Rondbogige vensters " .

Dit werd voordien vooral bewoond door de familie Wouters-Lefebvre . Verschillende generaties waren burgemeester of hadden andere politieke functies . Deze familie heeft de naoorlogse opbouw en invulling van de kerk en van heel Blaasveld mee ondersteund .

14 . De kapel van Onze-Lieve-Vrouw werd door hen gebouwd . Deze merk je verder links op de huidige parking en kan even bezocht worden .

Beschrijving door erfgoed Vlaanderen .

Volgens een niet geïdentificeerd krantenknipsel in 1887 gebouwd door de toenmalige burgemeester A. Lefebvre , hersteld en heringewijd in 1987 . Rechthoekige bakstenen kapel onder zadeldak (nok parallel aan de straat , Vlaamse pannen) met vernieuwde dakruiter onder leien spits . Rondboogvensters met ijzeren roeden en dito deur onder oculus (een rondvormig bovenlicht) .

Bepleurd en beschilderd interieur met tongewelf . Neogotisch altaar met Onze-Lieve-Vrouwebeeld en links ex voto uit 1886 . (Ex Voto is een bedanking voor een genezing en bijstand) . Het torentje verbergt vermoedelijk nog een klokje .

Het moderne gebouw , dancing Willy's Moustache is een zwaar contrast met het oorspronkelijk kasteeldomein . Voordien noemde dit 't Seyenhof, waar eerdere generaties gingen dansen en velen een eerste "date" hadden .

We volgen verder de Mechelse Steenweg en hier zijn 2 mogelijkheden .

1 We stappen / fietsen verder en rechts tot voor de spoorweg naar rechts op het asfaltpad dat overgaat in een aarden weg .

2 Of we stappen / fietsen onmiddellijk naar rechts , de asfaltweg , Geerhoek , en volgen de weg via deze woonzone om zo naar de Mechelsesteenweg te gaan .

Vandaar naar rechts tot voor de spoorweg en naar rechts .

*** Verderop gaat deze weg over naar een landweg en is niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers . Deze volgen best de Mechelsesteenweg tot aan De Molenberg . Het eindpunt .**

Deze trage weg langs de spoorweg zal vernieuwd worden in functie van een veilige doorgang voor fietsers en voetgangers . Maar wordt ondertussen niet onderhouden wat onbegrijpelijk is en daar dit toch een veilige doorgang is voor fietsers en voetgangers .

Deze regio was ooit een vruchtbare landbouwzone . Getuige hiervan is de vervallen Geerhoekhoeve . Het is nu industrieterrein De Hulst geworden waarlangs nu hoge

" grondduinen " ontstaan . En bovendien komt hier ook nog een nieuwe verkaveling .

We komen aan de spoorwegovergang links , die binnenkort helaas wordt afgesloten. Hopelijk wordt dit gecompenseerd met een fiets-o-strade langs deze spoorweg .

We stappen / fietsen links over de spoorweg en nemen verderop het asfaltbaantje naar rechts . Dit is een deel van Krekelenberg , (de overkant van de beek is Mechels grondgebied) en we komen uit aan *De Molenberg* .

15 . De Molenberg . Een whiskystokerij van Brouwerij Het Anker .

Hier kan U een bezoek brengen aan het domein en de winkel .

Voor een bezoek met gids dient er wel een afspraak gemaakt te worden .

Ik hoop dat deze wandeling en/of fietstocht een mooie en aangename indruk heeft nagelaten en vooral het besef dat ons dorp Blaasveld een rijke historische schat is .

Blaasveld een historische schat is een eigen visie en beschrijving welke ik ingedeeld heb in verschillende mappen . Deze kunnen later in de media komen en /of nadien geraadpleegd worden in de bibliotheek van Willebroek . In het tijdschrift van de Willebroekse Heemkundige kring , Vaertlinck , werden al enkele belangrijke erfgoedbeschrijvingen gepubliceerd uit deze studie .

Dirk Cortebeeck
September 2020